

Závěrečná zpráva z realizace poradenského programu ve statutárním městě Brno Poradenský program 1

Zjišťování potřeb a zdrojů vlastními silami ÚC a reakce na zjištění

Obsah

ČÁST 1	3
INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN	3
OBDOBÍ REALIZACE	3
ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LOKALITĚ	3
ANOTACE PROGRAMU	4
VÝCHODISKA VÝBĚRU PORADENSKÉHO PROGRAMU A ZÁKLADNÍ POPIS PROBLÉMŮ A JEJICH PŘÍČIN, KTERÉ MÁ PROGRAM ZA CÍL ŘEŠIT	5
CÍLE PORADENSKÉHO PROGRAMU	7
DLOUHODOBÝ CÍL	7
SPECIFICKÉ CÍLE	7
PŘEDPOKLÁDANÝ HARMONOGRAM REALIZACE	8
POPIS VÝSTUPŮ PROGRAMU	9
POPIS VÝCHOZÍHO STAVU LOKALITY V KONTEXTU PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	9
ČÁST 2	13
PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU	13
ČÁST 3	17
VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU	17
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ	17
VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ VÝSTUPŮ A CÍLŮ PROGRAMU	19
VYHODNOCENÍ A SHRNTÍ CELKOVÉHO PŘÍNOSU PROGRAMU NA LOKALITU, DLE ZÁVĚREČNÉHO POSOUZENÍ NAPLNĚNÍ KRITÉRIÍ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ DANÉHO PROGRAMU	19
DALŠÍ MOŽNÝ PLÁN SPOLUPRÁCE	20
SEZNAM ZKRATEK	22

ČÁST 1

INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN

Období realizace

Červen 2023–květen 2024

Základní údaje o lokalitě

Brno se nachází v Jihomoravském kraji, tvoří samostatný okres Brno-město. Skládá se celkem z 29 městských částí, které jsou tvořeny 48 katastrálními územími.

Brno je historicky významným spádovým městem pro celý blízký region Jihomoravského kraje, což podporuje i provázaný systém dopravy k městu.

Vyšší míru soustředění sociálně vyloučených osob na svém území řeší především městské části Brno-střed a Brno-sever. Další potom najdeme na území MČ Brno-jih, Brno-Židenice, Brno-Královo pole.

Strategický plán sociálního začleňování odhadoval v roce 2016 počet sociálně vyloučených osob na území města přibližně kolem 12 000 – 15 000. Od roku 2016 lze identifikovat několik významných procesů, které dále ovlivňují podobu sociálního vyloučení na území města.

Město Brno má nezaměstnanost na úrovni 4,7 % (červenec 2022). Dlouhodobá nezaměstnanost je ve většině případů spojena s nižším vzděláním a nedostatečnou kvalifikací, vysokou mírou exekucí, etnickou diskriminací, nízkým sociálním kapitálem atd.

Přímým důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti je utvrzování sociálního vyloučení jednotlivců i domácností.

V oblasti bezpečnosti a prevence, se jako zásadní jeví problematika užívání drog. Tato oblast je detailně zpracována v dokumentu Strategie politiky SMB v oblasti Drog a závislostí na období 2022-2025.

Anotace programu

Program se zaměřuje na podporu při přípravě návrhu, zavedení a řádné fungování systému (a struktur) pro zajištění průběžného a pravidelného mapování potřeb sociálně vyloučených a ohrožených osob v územním celku.

Průběžný sběr potřeb a dat o nich je realizován v rámci součinnosti všech složek místní sítě, a to primárně za využití výstupů sociální práce. Poznatky z terénu, které získají pracovníci zapojených subjektů, jsou pracovníky obce (soc. odbor apod.) systematicky reportovány ke strukturám kompetentním pro rozhodování, které mohou reagovat na měnící se situaci v oblasti SV.

Ve spolupráci s územním celkem jsou:

- podporovány metody sběru dat o potřebách osob včetně identifikace stávajících dostupných zdrojů informací v území a jejich zaměření,
- navrhovat strukturu zjišťování a reportingu,
- navrhovat vzorové struktury reportu,
- podporovat ÚC při zavádění průběžného zjišťování.

4 pilíře programu

1. Zjišťování potřeb osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených
2. Nástroje pro sběr informací o potřebách osob na svém území
3. Využití informací při rozhodování o rozvoji v jednotlivých oblastech na základě vyhodnocení potřeb osob, stanovování priority
4. Implementace prvků "evidence base policy"

Východiska výběru poradenského programu a základní popis problémů a jejich příčin, které má program za cíl řešit

Mapování výchozí situace v oblasti, na kterou se poradenský program č. 1 Zjišťování potřeb a zdrojů vlastními silami a reakce na zjištění“ zaměřuje je zúženo na vybrané okruhy sociálně patologických jevů (nezaměstnanost, závislosti, kriminalita) a s nimi spojené informační potřeby města, které byly v rámci vyjednávání s partnerem identifikovány jako prioritní.

1. Zjišťování potřeb osob ohrožených sociálním vyloučením a sociálně vyloučených

Město Brno v rámci některých platform zapojuje osoby na jejichž potřeby by měly strategie reagovat. Participativní přístupy a zapojování osob do platform strategického plánování jsou akcentovány jako priority ve Strategickém plánu sociálního začleňování 2022-2027. Z hlediska zjišťování potřeb a následného navrhování řešení byly jako příklad žádoucího stavu zmiňovány přístupy v rámci strategií integrací cizinců, do kterých jsou zapojovány klíčové osoby z komunit. Funguje Tým pro mládež, pracovní skupina bezpečnost a prevence, jsou zakládány ad hoc pracovní skupiny k definovaným problémům, jevům, potřebám. Další platformou je městský koordináční tým služby, který se skládá z expertů (závislosti, zapojování peerů).

Pracovní skupiny jsou tematické, pro realizaci poradenského programu lze využít spojenou platformu klíčových aktérů, včetně rozšíření platformy o zapojení cílových skupin.

V oblasti zaměstnanosti působí pracovní skupiny vytvořené k tvorbě a naplňování Strategického plánu sociálního začleňování, platforma Lokální síť zaměstnanosti. Další aktéři jsou zapojování v rámci tematických setkání k projektovým záměrům.

Participativní zapojení osob z CS do oblasti zaměstnanosti a prevence bude inovativním prvkem pro realizaci programu

2. Nástroje pro sběr informací o potřebách osob na svém území

Pro potřeby strategického plánování města v oblasti sociální je sbírána řada dat z externích zdrojů. Město Brno prezentuje vybraná data na portálu data. Brno. K tématu potřeb osob v oblasti sociálního začleňování jsou zveřejňována demografická data. Aktuálně není nastaven systém umožňující jednotné vedení jednotlivých dat a jejich strukturovaný přehled dle potřeb či tematických oblastí. Identifikovanou potřebou je nastavit metodika sběru dat od osob a aktérů tak aby město mělo pro práci ověřené a dostupná data.

V tématu závislosti je zpracovávána roční zpráva, která obsahuje meziroční srovnání. V oblasti prevence kriminality se provádí 1x za 4 roky větší analýza. **Žádoucí je rozšířit a ukotvit soubor sbíraných dat, nejen kvantitativní, ale i kvalitativní.**

Oblast zaměstnanosti klíčové jsou informace data z ÚP, vlastní sběr probíhá z projektů, je žádoucí nastavit vlastní sběr od aktérů. V oblasti prevence kriminality jsou sbírána data z policejních statistik, Mapy kriminality z výzkumu Vnímání pocitu bezpečnosti obyvateli Brna. Částečně jsou používána dílčí data z některých projektů, dále je pracováno s daty k závislostem z různých zdrojů

(celorepubliková výroční zpráva, výzkumy, dílčí data z projektů, závěrečná zpráva z oblasti drog a závislostí za Brno za kalendářní rok apod).

Potřebou je vytvoření jednotné a ukotvení souboru sbíraných dat.

3. Rozhodování rozvoji v jednotlivých oblastech sociálního začleňování na základě vyhodnocení potřeb osob

Výstupy z platform a data jsou v různé míře používány ve strategických dokumentech. Při rozhodování a prioritizaci opatření je přihlíženo ke zjištěním. Ve strategických dokumentech jsou používána kvantitativní data pro potřeby analýz v dané oblasti. Jako příklad dobré praxe je uváděn přístup v oblasti strategií integrace cizinců, jež by mohl být inspirativní pro další oblasti.

4. Implementace prvků „evidence-based policy“

Implementace prvků evidence based policy je možno zachytit ve Strategii integrace cizinců (SIC), kterou město Brno zpracovávalo ve spolupráci s externí organizací (Sociofaktor). Jedním z cílů (SIC) je *Zpracování dat založené na odborné metodologii a vědeckých poznatcích. Data budou vytvářena prostřednictvím: a) terénní a komunitní práce, která bude zahrnovat monitoring situace v prostředí cizinců a bude využívat různé způsoby získávání a vyhodnocování informací o aktuální situaci, b) sekundární analýzy dat – data budou získávána z různých datových zdrojů*

Opatření ve strategických dokumentech nemají primárně definovány parametry dopadového charakteru s implementovaným ověřováním účinnosti opatření na řešený problém/ jev.

Cíle poradenského programu

Dlouhodobý cíl

1. Město Brno má optimální množství relevantních dat pro strategické rozhodování

Specifické cíle

Specifické cíle jsou cíle, na jejichž dosažení se bude podpora prostřednictvím realizace poradenského programu zaměřovat

1.1. Pilotní nastavení optimálního množství relevantních dat pro plánování v oblastech vybraných sociálně patologických jevů (nezaměstnanost, kriminalita)

Ve vybraných oblastech je pracováno s daty z různých zdrojů, data jsou ověřená, jsou efektivně využívány dostupné zdroje, data jsou pravidelně aktualizována, je zajištěn jejich jednotný výklad. S aktéry je nastaven efektivní a jednotný sběr dat, data nejsou sbírána duplicitně.

1.2. Vytvoření platformy pro kvalitativní sběr dat

Do sběru kvalitativních dat jsou zapojeni klíčoví aktéři z různých pracovních skupin (PS bezpečnost a prevence, Tým pro mládež apod.), jsou zapojeni zástupci CS. Platforma propojuje další aktéry, kteří jsou relevantní s ohledem na řešenou problematiku.

1.3. Vytvoření návrhu transparentního systému sběru dat – výstup Metodika

Data jsou vedena strukturovaně, srozumitelně je popsán rozsah, způsob, frekvence a proces sběru. Data umožňují srovnávání.

Předpokládaný harmonogram realizace

Pořadí kroků	Popis	Časový rámec	Tým/ odpovědnost
1	<p>Vstupní anamnéza</p> <p>Zjištění, jakým způsobem jsou zjišťovány potřeby osob ohrožených v sociálních vyloučení, v jakém rozsahu, kdo s tématem pracuje, jaké platformy k tomuto tématu, jak a k jakým účelům fungují</p>	Červenec 2023	MT Agentury + zástupci OSVZ
2	<p>Audit systému sběru dat na úrovni Magistrátu města Brna (MMB)</p> <p>Co, kdo, k čemu, jak často, od koho a proč sbírá, jakými metodami, k čemu a kdo, jak často je využívá</p>	Srpen–září 2023	MT Agentury + zástupci OSVZ
3	<p>Revokace stávajících nástrojů – design systému sběru dat Vymezit účel sběru dat, tj. proč je sbírat, k čemu je využít, jak často je sbírat, jak data interpretovat. (existující způsoby vyhodnocování, uvědomění si, proč sběr právě těchto data)</p> <p>Návrh (doporučení), nastavení systému, – jaká data sbírat, jak je sbírat (kvantitativní + kvalitativní metody identifikovat „bílá místa“, eliminovat duplicity).</p>	Říjen 2023–prosinec 2023	MT Agentury + zástupci OSVZ
4	<p>Pilotní ověření revokovaných nástrojů při zapojení klíčových aktérů</p> <p>Organizace sběru dat</p>	Prosinec 2023–červen 2024	MT Agentury + zástupci OSVZ
5	Vyhodnocení/revize/implementace	Červen 2024–prosinec 2024	MT Agentury + zástupci OSVZ

Popis výstupů programu

- 1) Zpracovaný přehled dat, s nimiž je v oblastech pracováno (Audit dat)
- 2) Návrh struktury dat v oblastech bezpečnost a zaměstnanost
- 3) Platforma pro sběr kvalitativních dat
- 4) Metodika sběru dat

Popis výchozího stavu lokality v kontextu plnění kritérií sociálního začleňování

Název kritéria: 1. Obec se aktivně zajímá o potřeby ohrožených rodiny s dětmi na svém území

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Jsou založeny formální platformy z úrovně obce, identifikovány klíčové subjekty. Zapojeno je omezené množství aktérů (ostatní nemají zájem, nebo o jejich existenci nebo vazbě k řešené problematice nemá obec povědomí). Mezi zapojenými aktéry panuje nízká nebo chybějící vzájemná důvěra a nízká důvěra k řešení. Dochází ke konfliktním situacím.	ANO
Formálně ukotvené platformy se pravidelně scházejí, dochází ke strukturované výměně informací, informace jsou předávány horizontálně i vertikálně, existují záznamy u jednání. Zapojeny jsou různé subjekty, ale s převahou méně aktivních. Mezi některými aktéry je dostatečná (minimální) vzájemná důvěra a důvěra k řešení, otevřenost pro zvyšování důvěry, případné konflikty jsou korektně řešeny.	V rámci některých formálních platforem jsou zapojeny osoby na jejichž potřeby by měly strategie reagovat. Participativní přístupy a zapojování osob do platforem strategického plánování jsou akcentovány jako priority ve Strategickém plánu sociálního začleňování 2022-2027. Z hlediska zjišťování potřeb a následného navrhování řešení byly jako příklad žádoucího stavu zmiňovány přístupy v rámci strategií integrací cizinců, do kterých jsou zapojovány klíčové osoby z komunit.
Formálně ukotvené platformy se pravidelně scházejí, jsou otevírána témata spojená s potřebami osob v území, dochází ke strukturované výměně informací, informace jsou předávány horizontálně i vertikálně, pravidelně jsou zapojováni a účastní se lidé žijící v obci. Zapojeny různé subjekty s dostatečnou mírou vlivu pro řešení s podobnou a rostoucí mírou pozitivní aktivity. Většina aktérů má	NE

vzájemnou důvěru a převažuje u nich důvěra v řešení, nedochází k významnějším konfliktům.	
Platformy mají stanoveny účastníky, jsou definovány role, cíle platforem (na úrovni těchto platforem), je určen koordinátor, který odpovídá za průběh a výstupy z jednání. Statuty a formální dokumenty upravující činnost platforem jsou schváleny vedením obce. Obec finančně podporuje fungování těchto platforem, výstupy z platforem jsou zcela akceptovány a přenášeny do strategií obce obcí – je na ně reagováno).	NE
Název kritéria: 2. Obec má vytvořeny nástroje pro sběr informací o potřebách osob na svém území (Q/P)	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Jsou sbírány ad hoc data od poskytovatelů služeb (na úrovni počet pracovníků, kapacita, náklady služby) a základní údaje o uživatelích služeb.	Úroveň sběru dat je rozdílná s ohledem na problematiku-vybrané oblasti. V tématech cizinci, problematika závislosti, jsou sbírána strukturovaná data v jiných oblastech jsou data pouze základní, od úzkého spektra aktérů. V oblastech, na které je podpora zaměřena (zaměstnanost, bezpečnost) jsou sbírána ad hoc pouze data, která jsou veřejně dostupná.
Jsou systematicky sbírána data od poskytovatelů služeb (na úrovni počet pracovníků, kapacita, náklady služby) a základní údaje o uživatelích služeb a osobách, kterým služba nemohla být zajištěna, včetně důvodů. Obec ad hoc shromažďuje vybraná data z veřejných zdrojů, data jsou interpretována (analytické výstupy).	Není vytvořen stabilní systém sběru dat. Data jsou sbírána ad hoc nebo v rámci výzkumů realizovaných externě.
Jsou systematicky sbírána data od poskytovatelů služeb (na úrovni počet pracovníků, kapacita, náklady služby) a základní údaje o uživatelích služeb a osobách, kterým služba nemohla být zajištěna, včetně důvodů. Obec ad hoc shromažďuje vybraná data z veřejných zdrojů, data jsou interpretována (analytické výstupy). Je definována struktura sběru dat z dalších – návazných aktivit.	NE
Obec má vytvořen systém kvalitativního i kvantitativního sběru dat o potřebách osob, pravidelně sbírá strukturovaná data z veřejných zdrojů na úroveň obce, má vytvořeny komunikační kanály na veřejnoprávní instituce, data jsou doplňovány i údaji jež shromažďují jiné útvary na úrovni obce.	NE
Obec data o potřebách osob sbírá pravidelně, metody jsou sofistikované, jsou vytvořeny a používány metody a nástroje pro jejich ověřování. Je vytvořen systém kvalitativního i kvantitativního sběru dat o potřebách osob, data jsou strukturovaná s potenciálem popsat míru/významnost/velikost potřeby Je jednoznačně	NE

vymezen účel sběru dat, jsou určeny kompetence a odpovědnosti. Rozsah a obsah je průběžně revidován (jsou nastaveny mechanismy pro revizi dat) a vyhodnocování.	
Název kritéria: 3. Rozhoduje o rozvoji v jednotlivých oblastech na základě vyhodnocení potřeb osob, stavuje priority	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě (obec)
Informace o potřebách nejsou ve strategických dokumentech zachyceny, nejsou používány při rozhodování obce, nejsou prioritizované.	Nerelevantní
Obec má Obec výstupy z platform a data používá ve strategických dokumentech obce, vliv na rozhodování a stanovených priorit vychází z výstupů pouze ojediněle, absentuje jasný rámec pro stanovení priorit (tj. proč je prioritizace, prioritou – s jasnou vazbou na potřeby osob).	Výstupy z platform a data používá ve strategických dokumentech obce, jsou používány při rozhodování obce. Významnost prioritizace však vždy neodráží zjištěnou významnost potřeby, či je jiná, než kterou obsahuje výstup z platform.
Obec výstupy z platform a data používá ve strategických dokumentech obce, jsou používána při rozhodování obce, prioritizace však vždy neodráží zjištěnou významnost potřeby, či je jiná, než kterou obsahuje výstup z platform.	NE
V rozhodování obce převažuje, určování priorit, které je v souladu s expertními výstupy v oblasti potřeb osob a od nich odvozených priorit.	NE
Obec výstupy z platform, v nichž jsou identifikovány potřeby osob vždy používá při rozhodování a stanovování priorit.	NE
Data, kterými obec disponuje mají pouze "evidenční" charakter, nejsou používána k rozhodování při nastavení strategie.	NE
Data, kterými obec disponuje, mají "evidenční" charakter, jsou používána při nastavení strategie.	NE
Pro rozhodování jsou používána ověřená data primárně kvantitativní povahy, která mají relevanci k danému problému, v některých případech obec relevantnost dat k řešení jednoznačně nevztahuje – není jasné proč, jakou mají data k tématu (opatření) relevanci, případně některá klíčová data používána nejsou).	Úroveň dat je rozdílná s ohledem na problematiku-vybrané oblasti. V tématech cizinci, problematika závislosti, jsou městem data považovány za ověřená (ověřovaná) v jiných oblastech je akcentována potřeba mít ověřená data. Nejsou vytvořeny nástroje ani metody pro ověření dat.
Pro rozhodování o prioritizaci jsou používána ověřená a relevantní kvantitativní a kvalitativní data, která mají relevanci k danému problému. Není nastaven způsob jejich vyhodnocování a následné reflexe (revize opatření a priorit).	NE
Rozhodování obce o prioritizaci řešení (opatření) vychází z ověřených, relevantních a vyhodnocených dat. Obec konkrétně, reálně a relevantně identifikuje zdroje, které	NE

budou potřebné k realizaci řešení problému, včetně nákladů, přínosů a ekonomické a sociální udržitelnosti.	
Název kritéria: 4. Obec v politikách na řešení potřeb osob na svém území implementuje prvky "evidence base policy"	
Obec realizované programy, strategie pravidelně nepřehodnocuje, zachovává statut quo.	DOHODNUTÁ PODPORA PROGRAMU SE NA KRITERIUM NEZAMĚŘUJE
Obec realizované programy, strategie přehodnocuje v omezené míře (ad hoc), přehodnocování není opřeno o vyhodnocení dosahování změny při řešení sociálního začleňování, převládá rozhodování "politické".	DOHODNUTÁ PODPORA PROGRAMU SE NA KRITERIUM NEZAMĚŘUJE
Obec definuje výsledky (sociální začleňování) k nimž má rozhodování vést, není ověřováno nakolik daná strategie (k dosažení výsledku) funguje. Chybí nástroje k vyhodnocení reálnosti a relevantnosti zdrojů. Výsledky jsou prezentovány, primárně nejsou používány k přehodnocování rozhodnutí.	DOHODNUTÁ PODPORA PROGRAMU SE NA KRITERIUM NEZAMĚŘUJE
Obec definuje výsledky (sociální začleňování) k nimž má rozhodování vést, je ověřováno nakolik daná strategie (k dosažení výsledku) funguje. Provádí vyhodnocení reálnosti a relevantnosti zdrojů. Shromažďuje objektivní odborné důkazy ve vztahu k navrhovaným opatřením – pro i proti. Výsledky jsou prezentovány, primárně nejsou používány k přehodnocování rozhodnutí (když to nefunguje = změň to).	DOHODNUTÁ PODPORA PROGRAMU SE NA KRITERIUM NEZAMĚŘUJE
K rozhodování obce dochází na základě vědění s odhadovaným stupněm jistoty, co funguje, při dosahování, jakých výsledků, pro které skupiny lidí, za jakých podmínek, v jakém časovém rozpětí a v jakých nákladech. Obec konkrétně, reálně a relevantně identifikuje zdroje, které budou potřebné k realizaci řešení problému, včetně nákladů, přínosů a ekonomické a sociální udržitelnosti.	DOHODNUTÁ PODPORA PROGRAMU SE NA KRITERIUM NEZAMĚŘUJE

ČÁST 2

PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU

Období	Název a typ realizovaných aktivit	Uveďte vazbu aktivity na plnění cíle či kritéria (číslo cíle či kritéria)	Stručný popis aktivity a jejího přínosu. Je-li to relevantní, uveďte konkrétní výstupy, či výsledky aktivity
červen 2023 až červenec 2023	Týmové konzultace k zacílení programu	1.-4. (kritéria)	V rámci prezenčních a on-line setkání bylo diskutováno zacílení programu na oblasti působnosti Odboru sociální péče Magistrátu města Brna (OSP MMB). Preferovanými oblastmi ze strany pracovníků bylo zjišťování potřeb a dat v oblasti zaměstnanost (nezaměstnanost) ve které OSP MMB realizuje projekt na podporu dlouhodobě nezaměstnaných osob a má zájem i strategicky plánovat podporu a aktivity. Oblasti zaměstnanosti se věnuje Referát pro oblast zaměstnanosti v Oddělení sociálního začleňování. Druhou zájmovou oblastí je bezpečnost ve městě Brně. Kterou zabezpečuje oddělení OSP s názvem Koordinační centrum prevence, které zabezpečuje a koordinuje aktivity v rámci Programu prevence kriminality a Programu protidrogové prevence na území města, aktualizuje informační systém v oblasti prevence kriminality a protidrogové prevence pro potřeby Městské rady prevence kriminality.
	Upřesnění cílů	1.-3 (kritéria)	Vyjednání cílů poradenského programu ve dvou oblastech – zaměstnanost a bezpečnost. Výstupem byla odsouhlasená Vstupní zpráva poradenského programu. Vzhledem k výchozí situaci se zaměřené poradenského programu nesoustředilo na témata obsažená ve 4 kritériu poradenského programu.

Komentář experta:

Vstup poradenského programu bylo nutno diskutovat s vazbou na konkrétní oblasti, který jsou z hlediska zjišťování potřeb v agendě zaměstnanost a prevence v rozdílných situacích. V oblasti zaměstnanost realizují pracovníci referátu přímou práci s osobami dlouhodobě nezaměstnanými, koncepční činnost referát v dané oblasti nevykonává. Koordinační centrum prevence naproti tomu s daty v oblasti bezpečnosti a prevence pracuje a potřeba pracovníků byla zejména v interpretaci a rozšíření okruhu dat, s ohledem na různé zdroje, z nichž jsou data o situaci v oblasti bezpečnosti získávána.

srpen 2023 až listopad 2023	Mapování zdrojů v oblasti Bezpečnost	Cíl 1.1 a 1.3	V rámci jednání týmu byla vytvářena mapa jevů a indikátorových dat, včetně identifikace zdrojů.
	Vyjednávání (oblast bezpečnosti) s poskytovatelem data PČR a MPB	Cíl 1.1 a 1.3	V měsících září–listopad byly iniciovány setkání s poskytovateli dat a následně s oddělením data Brno jejichž cílem bylo zrealizování rozsahu a struktury poptávaných dat a eliminace duplicitního poptávání dat o poskytovatelů z MMB.
	Mapování dat pro oblast zaměstnanost	Cíl 1.1 a 1.3	Na průběžných setkáních byl vytvářen přehled fenoménů, indikátorů a struktury dat. Byla diskutována možnost spolupráce s ÚP a návrh na vytvoření schématu z dostupných analýz.

Komentář experta:

V průběhu realizace poradenského programu se jako účelné ukázalo rozdělení původně širšího týmu zahrnující zástupce obou agend, a to z důvodů rozdílných zakázek, které sice měly společného jmenovatele (potřeba práce s informacemi a daty v oblasti), ale výchozí situace v agendách se jevila v určité míře odlišná a nadále nebylo efektivní realizovat společná setkání. Dalším důvodem k rozdělení mikrotýmu byl prostor se na jednání podrobně věnovat právě jednomu tématu spadajícímu do gesce konkrétního oddělení.

prosinec 2024 až březen 2024	Oblast bezpečnost – výstup a ukončení PP	Cíl 1.1 a 1.3	Ze strany pracovníka oddělení Koordinační centrum prevence (KCP) byl představen výstup společného jednání mezi poskytovatelem dat a Oddělením dat, analýz a evaluací MMB (ODAE). Zástupci KCP vidí výhodu v pravidelném sběru dat a částečném rozšíření dat. Některá data však nelze rozšířit a PC ČR dané poptávané jevy nesbírá. Podařilo se zkoordinovat na úrovni MMB poptávání dat prostřednictvím ODAE. U některých poptávaných dat nelze zjistit jejich validitu (např. nemoci) a celková data nejsou k dispozici. Např. riziková mládež (SEPA) – dobrovolnost, nevidují všechny školy. Získaná data jsou z ověřeného primárního zdroje. Poptávaná data od Odboru školství nejsou v tuto chvíli aktuální – zřizovatelem jsou městské části
---	--	---------------	--

			Vzhledem k tomu, že z dalších navrhovaných oblastí se nepodařilo vyjednat spolupráci k poskytování dat a pro potřeby stávající analytické činnosti považují spektrum dat za dostatečné, bylo dohodnuto ukončení podpory ASZ v této oblasti. Témata, která v rámci reflexe byla ze strany pracovníků zmíněna, se zaměřovala na potřebu rozvoje dovedností v oblasti práce, jejich správy, včetně vizualizace výstupů.
	Oblast zaměstnanost – rozsah a struktura dat a vyjednávání s poskytovatelem Úřad práce	Cíl 1.1 a 1.3	Na společných setkáních bylo s pracovníky Spolupráce s ÚP dohodnuto sdílení a poskytování dat. Proběhla jednání s datovou analytičkou Úřadu práce, která poskytla zpětnou vazbu na poptávku ze strany OSZ a možnosti sdílení, současně nabídla statistiky, které jsou generovány pravidelně. Následně byla zaslána tabulka s aktuálními daty, která je možná poskytovat z ÚP a indikátory a složenými indikátory. Některá data jsou poptávána od datového oddělení, co Brno má k dispozici a co je naopak nutné poptávat.

Komentář experta:

V oblasti klientské práce byla diskutován a mapován rozsah, obsah a způsob záznamu intervence klienta – data a způsob zaznamenávání na vzorku 2 klientů. Bylo dohodnuto zpracování návrhu designu struktury informací v rámci PP ze strany OSZ.

duben 2024 až květen 2024	Oblast zaměstnanost – rozsah a struktura dat a vyjednávání s poskytovatelem Úřad práce, data z klientské práce	Cíl 1.1 a 1.3	<p>Výstup data od ÚP byla diskutována na setkání s vedoucím ODAE MMB, které by následně nastavilo další kroky a to, jakým způsobem budou data publikována. Struktura dat, bude zřejmá až poté, co dojde k odsouhlasení na straně vedení ÚP a faktickému zaslání. Byla avizována nutnost diskuse nad personálním zajištěním, tj, kdo se bude o data starat ze strany OSZ, kdo bude dat zpracovávat a odhalovat chybu. Tj. zajišťovat průběžnou činnost, aktualizaci a využívání dat.</p> <p>V oblasti klientské práce byl představen návrh designu struktury informací v rámci jednání a plánování intervencí s klienty, využitelné pro reflexi průběhu poskytování podpory a vyhodnocování efektivity spolupráce, včetně charakteristiky CS, s níž je v rámci podpory referátu zaměstnanosti pracováno. Dohodnuto bylo další setkání a týmové diskuse nad návrhem, k datu ukončení PP nebyl termín ze strany OSZ potvrzen. Návrh nebyl dále rozpracováván. Mimo rámec návrhu by bylo nutno dopracovat srozumitelnou metodiku, která</p>
--	--	---------------	---

			je zásadní pro sjednocení způsobu vedení záznamů, dalším předpokladem pro standardizaci vedení záznamů je rozhodnutí o technickém zabezpečení, jež by umožňovalo průběžné vedení záznamů v systému, generování výstupů klientské práce pro potřeby vyhodnocování a analyzování činnosti a eliminovalo rizika ztráty, případně přepisu dat.
--	--	--	--

Komentář experta:

V případě, kdy nejsou vytvořeny struktury pro sběr dat od více aktérů, jeví se v krátkodobém horizontu účelnějším posilovat vnitřní kapacity zpracovatele a kultivovat stávající systémy práce s informacemi a daty. V případě, že by byl program realizován jako víceletá aktivita s jasným cílem nastavení systému sběru dat o potřebách v dané oblasti, je nutné provázat toto s širším zadáním a akceptací na straně zadavatele, neboť poptávaná data a informace spadají do gesce více resortů, a pro dosažení konsenzu je nutno precizovat v rámci multidisciplinárního týmu rozsah, způsob získávání dat, včetně personálních a technických nároků.

ČÁST 3 VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU

Vyhodnocení plnění kritérií sociálního začleňování

Kritérium	Název ukazatele	Vyhodnocení závěrečného posunu v lokalitě
I. Obec se aktivně zajímá o potřeby osob na svém území	<p>I.1 Obec má nastaveny platformy, do kterých jsou zapojeni relevantní aktéři a lidé žijící v obci, aktivně podporuje vznik a fungování neformálních platform. Platformy jsou dynamické (nejedná se o uzavřenou skupinu). Zapojují se různé subjekty s dostatečnou mírou vlivu pro řešení a maximální aktivitou. Mezi aktéry panuje vysoká vzájemná důvěra a důvěra v řešení, nedochází ke konfliktům. Jsou aktivně zapojovány osoby, kterých se řešení týká.</p> <p>(podmínka formálnosti založených platform se předpokládá zejména v územích větších obcí, v případě obcí I. typu jsou akceptovány i neformální platformy, které vedou k obsahovému naplnění dle jednotlivých úrovní)</p>	<p>Změna – naplnění cíle 1.2. NE</p> <p>V daném ukazateli nebyla realizována žádná změna, platformu v oblasti zaměstnanosti se setkává ad hoc k různým tématům, v rámci poradenského programu nedošlo k dostatečnému vydefinování dat (mimo data zpracovávané Úřadem práce) a informací od poskytovatelů podpory v této oblasti, které by bylo možné na tuto platformu přenést a dále účelnost, využívání případně vzájemné sdílení vyjednat. Tj. nepodařilo se naplnit cíle v oblasti kvalitativního sběru dat o potřebách osob.</p>
	<p>I.2 Potřeby osob jsou průběžně mapovány napříč populací, jsou zapojováni lidé, kterých se mapování týká. Zjišťování potřeb osob je integrováno ve všech procesech plánování v obci</p>	<p>Změna naplnění cíle 1.1. a 1.3. - částečně</p> <p>Pilotní je nastavena struktura dat kvantitativních dat poskytovaná klíčovými subjekty v oblastech – zaměstnanost data od Úřadu práce 240122 Schůzka ÚP poptávka.docx (sharepoint.com), a bezpečnost – data Policie ČR a městské policie Audit datových zdrojů.xlsx (sharepoint.com) optimálního množství relevantních dat pro plánování v oblastech vybraných</p>

		sociálně patologických jevů (nezaměstnanost, kriminalita)
<p>II. Obec má vytvořeny nástroje pro sběr informací o potřebách osob na svém území</p>	<p>II.1 Obec data o potřebách osob sbírá pravidelně, metody jsou sofistikované, jsou vytvořeny a používány metody a nástroje pro jejich ověřování. Je vytvořen systém kvalitativního i kvantitativního sběru dat o potřebách osob, data jsou strukturovaná s potenciálem popsat míru/významnost/velikost potřeby. Je jednoznačně vymezen účel sběru dat, jsou určeny kompetence a odpovědnosti. Rozsah a obsah je průběžně revidován (jsou nastaveny mechanismy pro revizi dat) a vyhodnocován</p>	<p>Změna naplnění cíl 1.3 - částečně V oblasti Bezpečnosti byla s klíčovým aktérem dohodnuta struktura a frekvence sběru dat. Došlo k propojení s dalším odborem MMB, jež se zabývá V oblasti zaměstnanosti je frekvence a struktura dat dále projednávána s klíčovým aktérem Úřadem práce.</p> <p>Do doby ukončení poradenského programu nebyla jednání dokončena. Pro výstupy o potřebách z klientské práce realizované Referátem pro oblast zaměstnanosti, byl vytvořen návrh designu vedení dat a informací z klientské práce, jejichž prostřednictvím je možno získávat strukturované informace pro další vyhodnocování poskytované podpory a identifikaci potřeb.</p>

Vyhodnocení naplnění výstupů a cílů programu

Dva cíle poradenského programu se podařilo naplnit částečně, klíčovou se, pro úspěšné naplnění cílů programu, jeví akceptace způsobu jejich naplnění a účelnost, kterou v realizaci spatřují pracovníci, kteří se na jejich plnění podílejí a jimž mají informace a výstupy sloužit pro další využívání.

V oblasti “bezpečnost” je žádoucí dále pracovat systematicky s vydefinovaným rozsahem dat, tj. dále zaměřit se na data identifikující rizikové jevy, nad rámec stanovený Metodikou pro tvorbu bezpečnostních analýz, např. data a informace v oblastech prevence na školách (patologické jevy), data z oblasti sociálně právní ochrany apod. K rozšíření spektra dat je zásadní dosažení podpory a konsenzu s dotčenými aktéry a metodické nastavení, vzhledem k tomu, že se jedná o data, která nejsou dotčenými subjekty standardně zpracovávána pro účely běžného výkaznictví dle požadavků ústředních orgánů státní správy. Pro kontinuální práci s informacemi a daty na úrovni zpracovatele je zásadní personální zajištění agendy spojené s kompetencemi v oblasti zpracování a interpretace dat a vhodné technické řešení správy dat, jež umožní jejich zpracovávání a vyhodnocování.

V oblasti zaměstnanosti je (byla) zásadní jasná definice struktury a rozsahu dat a následná partnerská komunikace a vyjednávání s klíčovým zpracovatelem dat, jež vytvoří podmínky k poskytování specifického rozsahu dat, nad rámec běžně prezentovaných a zveřejňovaných údajů z oblasti zaměstnanosti. Je žádoucí vyjasnit a komunikovat využívání dat pro analytickou a koncepční činnosti OSZ. V klientské oblasti je žádoucí se zaměřit na průběh a zaznamenávání poskytované klientské podpory OSZ, z níž lze získávat informace o potřebách a zdrojích cílové skupiny, definovat a ukotvit rozsah a podobu informací, které jsou v rámci podpory o klientech vedeny. Toto ukotvení může vytvořit základ informací využívaných následně pro koncepční činnost v oblasti zaměstnanosti a iniciovat poptávku po struktuře a rozsahu informací od dalších aktérů poskytující podporu osobám při hledání či získávání zaměstnání. Pro kontinuální práci s informacemi a daty na úrovni zpracovatele je, obdobně jako v oblasti bezpečnosti, klíčové personální zajištění agendy spojené s kompetencemi v oblasti zpracování a interpretace, dat a vhodné technické řešení správy dat, jež umožní jejich průběžné zpracovávání a vyhodnocování.

Vyhodnocení a shrnutí celkového přínosu programu na lokalitu, dle závěrečného posouzení naplňování kritérií sociálního začleňování daného programu

Na společném jednání s týmem pracovníků MMB Brno proběhla závěrečná reflexe průběhu a výstupů poradenského programu, včetně závěrečných doporučení. Přínos byl spatřován v nastavení strukturovaného sběru dat, interní komunikace s pracovníky oddělení dat, analýz a evaluace a sjednocení toku informací.

Vyhodnocení dle kritérií je zpracováno v samostatném dokumentu.

Další možný plán spolupráce

Doporučení:

Oblast bezpečnost

1. Rozšířit okruh dat o jevy spojené s rizikových chování osob.
2. Vyjednat rozsah a způsob sběru a poskytování dat v rozšířeném okruhu.
3. Pravidelná reflexe rozsahu a struktury zpracovávaných dat. *Pravidelně (kupříkladu 1x za rok) interně s podporou nějakého externího subjektu diskutovat, zda stávající poptávka dat od institucí (útvary MMB, Policie ČR, školy, NNO apod.) odpovídají vlastním datovým potřebám, tedy zda doposud sbíraná data naplňují vlastní strategické, koncepční a analytické potřeby.*
4. Personální zajištění agendy práce s daty v oblasti bezpečnosti, včetně metodického ukotvení práce s daty.
5. Vzdělávání a posilování dovedností pro práci s daty a jejich interpretaci.
6. Využívání stávajících platform (SOFA a DROM) pro pravidelný sběr a vyhodnocování dat.

Oblast zaměstnanost

1. Vyjasnit a konkretizovat účel sběru dat – koncepční činnost v oblasti *versus* vlastní vyhodnocování činnosti v agendě zaměstnanosti OSP MMB.
2. Poskytování dat ze strany ÚP formalizovat nějakým typem memoranda (*preventovat situaci, kdy by případný odchod stávající datové analytičky mohl znamenat konec datového toku ze strany ÚP směrem k MMB a potřebu složitě znovu vyjednávat obsah datové poptávky s jiným pracovníkem ÚP*).
3. Pro koncepční činnost
 - a. Ukotvit koncepční postavení města v oblasti zaměstnanosti ve strategii města (např. v Plánu sociálního začleňování).
 - b. Vyjednat rozsah a způsob sběru a poskytování dat s aktéry podporující klienty v oblasti zaměstnanosti.
 - c. Pravidelná reflexe rozsahu a struktury zpracovávaných dat. *Pravidelně (kupříkladu 1x za rok) interně s podporou nějakého externího subjektu diskutovat, zda stávající poptávka dat od institucí (útvary MMB, ÚP, NNO apod.) odpovídají vlastním datovým potřebám, tedy zda doposud sbíraná data naplňují vlastní strategické, koncepční a analytické potřeby.*
 - d. Vytvořit nástroje pro systematický sběr kvalitativních dat v oblasti.
 - e. Personální zabezpečit datovou a koncepční agendu v oblasti.
 - f. Vytvořit materiálně technické podmínky pro sběr a správu dat.
 - g. Zřízení platformy, sloužící pro pravidelné vyhodnocování, monitoring a reflexi sledovaných jevů/dat.
4. Pro vyhodnocování vlastní činnosti
 - a. Redesignovat rozsah a způsob zaznamenávání dat a informací z klientské práce (viz výstup poradenského programu).

- b.** Realizovat podporu prostřednictvím klientské práce metodou individuálního plánování, identifikovat spektrum potřeb nejen se zaměřením na získání zaměstnání, identifikovat bariéry a potenciální zdroje jak na straně osoby, tak na úrovni místní sítě, mapovat nepokryté potřeby osob.
- c.** Vytvořit podmínky (materiálně-technické, metodické) pro strukturované zaznamenávání umožňující následné vyhodnocení z hlediska charakteru a struktury cílové skupiny, potřeb osob a efektivity poskytované podpory.
- d.** Podpořit pracovníky referátu v rámci vzdělávání v metodách případové sociální práce.
- e.** Vzdělávání a posilování dovednosti týmu pro vedení záznamů, definování žádoucího záznamu.

Společné

- 1.** Ošetření rizik spojených se ztrátou dat – mnoho *důležitých dat uchováváno na pevných discích osobních počítačů zaměstnanců, hrozí riziko ztráty dat. Doporučujeme integrovat do stávajících kolaborativních nástrojů i aplikace typu SharePoint/Teams či nějaké jiné cloudové řešení, které umožní efektivnější kolaborace, a hlavně bude preventovat ztrátu dat v případě ztráty či poruchy pracovního počítače. Součástí tohoto cloudového řešení by mělo být centralizované místo, kam by se ukládala všechna data získaná jak z interních, tak externích zdrojů. Takový prostor, který by bylo možné nazývat dataskladem, by současně vyžadovala vypracování katalogu, který bude zpřehledňovat obsah dataskladu (možná podoba katalogu viz příloha). Datasklad by mohl vzniknout zvlášť pro oblast zaměstnanosti a zvlášť pro oblast bezpečnosti. Katalogy dataskladů by mohly být sdíleny s celým MMB – zaměstnanci se zájmem o ten který datový soubor by se tak nemusely obracet na původní zdroj dat, ale mohly by data čerpat přímo od svých kolegů z MMB.*

Seznam zkratk

MMB – Magistrát města Brna

MPB – Městská policie Brno

OSP – Odbor sociální péče

PČR – Policie České republiky

ÚP – Úřad práce